

THE IMPACT OF CREATIVE ACCOUNTING ON FINANCIAL REPORTING

IMPACTUL CONTABILITĂȚII CREATIVE ASUPRA RAPORTĂRII FINANCIARE

CHIPRISEAN Maria, studentă, specialitatea: Contabilitate

Academia de Studii Economice din Moldova,

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61,

www.ase.md

Telefon: +373 60992817

e-mail: chiprisean.maria@ase.md

Abstract: Accurate financial data is essential for effective entity management; nonetheless, due to the intricacy of economic data and psychological factors, innovative accounting techniques frequently arise. This research examines the repercussions of such practices on the evaluation of an entity's true financial standing. Through literature review and analysis, key motivations for resorting to creative accounting techniques are identified, including tax reduction, regulatory flexibility exploitation, and managerial remuneration enhancement. Additionally, methods for curtailing creative accounting are explored, with emphasis placed on the role of audit certification in identifying fraud risks and bolstering business credibility. While creative accounting may initially improve an entity's financial outlook, its prolonged misuse can distort perceptions and erode investor confidence. Regulatory measures, enhanced external audits, and ethical promotion within companies are proposed as strategies to mitigate the adverse influence of creative accounting.

Keywords: creative accounting, ethics, accounting techniques, fraud

JEL CLASSIFICATION: M41

INTRODUCERE

Managementul eficient al unei entități necesită informații veridice și actuale cu privire la principalele aspecte economice cum ar fi: costurile, cheltuielile și situația financiară a companiei. Această informație oferită de contabilitate, presupune utilizarea unor instrumente și metode de analiză, evidență și control asupra elementelor patrimoniale ale întreprinderii. Cu toate acestea complexitatea datelor economice și influența unor factori psihologici caracteristici oamenilor, favorizează apariția contabilității creative cu scopuri precum crearea unei imagini financiare mai bune decât cea reală sau minimizarea rezultatului.

Luând acestea în considerare apare motivația elaborării unei cercetări scopul căreia este de a identifica consecințele utilizării contabilității creative asupra evaluării situației reale în care se află entitatea. Pentru realizarea acestei lucrări s-au folosit metode de cercetare precum studierea literaturii de specialitate, analiza și interpretarea.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Analizând literatura de specialitate, am ajuns la concluzia că nu există o definiție universală pentru conceptul de contabilitate creativă. Cu toate acestea specialiștii în domeniul contabilității abordează acest termen ca fiind utilizarea abilităților contabile pentru influențarea și manipularea datelor din situațiile financiare. O interpretare des întâlnită este cea prezentată de Naser Kamal [1, p. 9], în care acesta prezintă *contabilitatea creativă* ca fiind:

„1. procesul prin care se ajustează cifrele contabile, exploatănd flexibilitatea normelor contabile, astfel încât să se selecteze acele metode de măsurare și raportare care transformă documentele financiare din ceea ce ar trebui să reflecte într-o formă care corespunde dorințelor managerilor;

2. procesul prin care tranzacțiile sunt structurate într-un mod care facilitează obținerea rezultatului contabil dorit.”

Analiza acestui subiect în literatură ne permite să definim contabilitatea creativă ca fiind o totalitate de cunoștințe și abilități, care iau în considerație normele de raportare financiară și legislația țării. Cu toate acestea în etica corporativă contabilitatea creativă este considerată o tehnică agresivă. „

Principalele motive menționate în literatura de specialitate pentru care contabilii și managerii entităților recurg la tehnicile utilizate de contabilitatea creativă sunt:

a) Cifre atractive care se reflectă ca prezentarea în situații financiare unui profit mai mic cu scopul de a reduce impozitele.

b) Flexibilitatea reglementărilor contabile spre exemplu, în Republica Moldova, actele normative nu prezintă o definiție pentru termenul de evaziune fiscală, indicând doar sancțiunile pentru acestea. Prin urmare, contabilitatea creativă este utilizată pentru a manipula cu „lacunele” legii în scopul evitării plății anumitor obligații bugetare.

c) Atragerea unor investiții mai bune, pentru acest scop companiile ce raportează venituri ridicate și mai multe active au o șansă mai mare de a primi un împrumut sau o dobândă mai mică.

d) Obținerea unei remunerații reprezintă un factor de influență pentru utilizarea contabilității creative, deoarece entitățile sunt dispuse să remunereze managerii pentru rezultatele financiare obținute pe parcursul perioadei de gestiune. Astfel, managerii tind să supraevalueze rezultatele atinse. Prin urmare, acestea vor fi mereu interesați în a majora acești indicatori în așa mod ca acestea să se apropie cât mai semnificativ de valorile indicate în plan.

Analizând părerile mai multor autori putem afirma că contabilitatea creativă se bazează pe tehnici și practici contabile care manevrează cu spațiile lăsate de actele normative ce reglementează acest domeniu.

Practicile de contabilitate creativă reprezintă metode prin care contabilul poate să-și aplice ideile cu privire la reprezentarea informației contabile, într-un mod potrivit pentru entitatea în cadrul căreia activează. O descriere a anumitor practici de contabilitate creativă este prezentată în Figura 1.

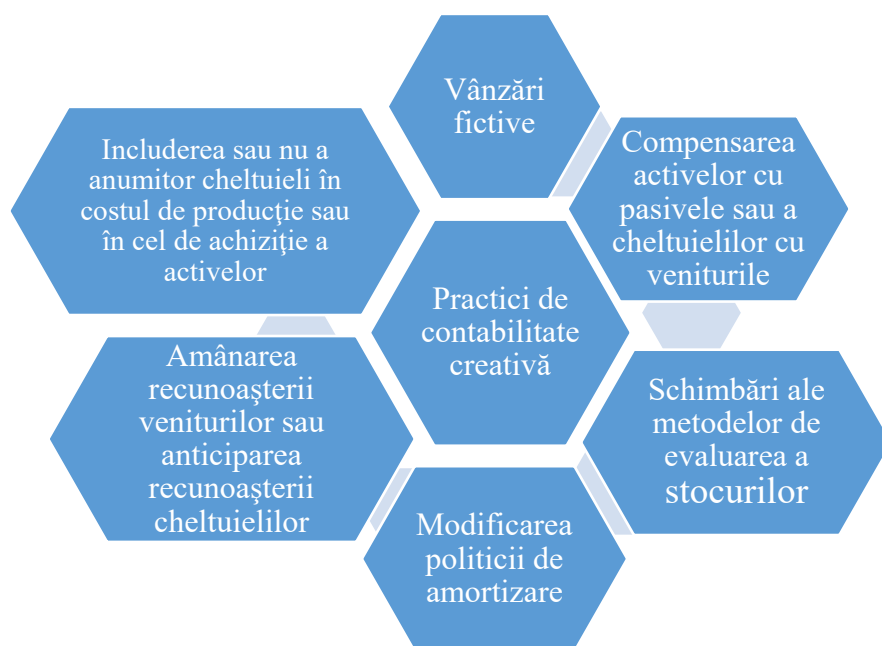

Figura 1. Practici de contabilitate creativă
Sursă: elaborat de autor după Tabară și Rusu [2]

Pentru o înțelegere mai clară a modului în care poate fi aplicată contabilitatea creativă cu scopul de a manipula conturile contabile, luând în considerare interesele entității, vom lua un exemplu convențional. În tabelul 1 este prezentat un extras din Situația de profit și pierdere a entității.

Tabel 1. Extras din situația de profit și pierdere

Indicatori	Cod rd.	Perioada	
		Precedentă	curentă
Venituri din vânzări, total	010/011		50 000
Costul vânzărilor, total	020/021		20 000
Profit brut (pierdere brută)	030		30 000

Sursă: elaborat de autor

Reieșind din datele prezentate în tabelul 1 putem observa că profitul brut al întreprinderii la finele perioadei de gestiune constituie 30 000 lei. Acesta la rândul său s-a determinat în baza vânzării marfurilor la preț de 50 000 lei și costul de vânzare constituind 20 000 lei. În dependență de scopul întreprinderii cheltuielile pot fi manipulate diferit. Printr-un exemplu prezentat în tabelul 2 vom analiza această situație.

Tabel 2. Descifrarea sumelor din cheltuieli cu scopul de manipulare a datelor

Indicatori	Contabilitatea financiară	Contabilitatea creativă
Venituri din vânzarea marfurilor	50 000 lei	50 000 lei
Cheltuieli privind mărfurile	20 000 lei	25 300 lei
• Preț de cumpărare	18 000 lei	18 000 lei
• Cheltuieli de depozitare	-	1 500 lei
• Cheltuieli de descărcare	-	1 700 lei
• Taxă de tranzacționare	-	2 100 lei
• Cheltuieli de transport	2 000 lei	2 000 lei
Profit brut	30 000 lei	24 700 lei

Sursă: elaborat de autor

În contabilitatea financiară putem observa un rezultat contabil cu 5300 mai mare decât în contabilitatea creativă. Pentru această contabilizare vor opta entitățile ce au ca scop câștigarea încrederii furnizorilor, investitorilor, creditorilor și a clienților. Pe de altă parte, dacă compania deține deja relații bune cu partenerii comerciali și nu necesită atragerea unor potențiali investitori ar putea opta pentru varianta contabilității creative, în care aceasta își supra evaluează cheltuielile cu scopul micșorării profitului ce va duce reprecitiv la un impozit mai mic.

Pe termen scurt contabilitatea creativă poate aduce anumite beneficii întreprinderii, însă utilizată excesiv și în decursul unei perioade îndelungate de timp poate influența major percepția și încrederea investitorilor și a altor utilizatori ai informațiilor furnizate de contabilitate. Unele din aceste efecte sunt:

a) *Distorsionarea realității financiare* provocată de recunoașterea incorectă a veniturilor sau amânarea recunoașterii cheltuielilor, poate crea o imagine falsă a unor profituri mari, ceea ce ar putea influența deciziile investitorilor.

b) *Pierderea credibilității* ce apare odată cu utilizarea îndelungată a practicilor din contabilitatea creativă manifestându-se prin discrepanța dintre raportarea financiară și realitate financiară a companiei, astfel imaginea companiei poate fi serios afectată. Investitorii fiind mai predispuși să-și retragă investițiile din motivul lipsei de transparență a raportării financiare și a integrității.

c) *Intensificarea riscului falimentului sistemului financiar* generat de utilizarea concomitentă a contabilității creative poate afecta întreg sistemul financiar. Raportarea incorectă prezintă o imagine de ansamblu falsă, astfel apar riscuri de instabilitate financiară și dezechilibre macroeconomice ce pot afecta negativ funcționarea piețelor economice în ansamblu.

Din motivul utilizării excesive a contabilității creative ce provoacă daune sistemului economic al țării apare nevoia stabilirii unor metode eficiente ce vor minimiza manipularea informației contabile. Literatura de specialitate recomandă câteva tehnici de prevenire a contabilității creative printre care:

- a) Recunoașterea și insistența asupra rolului auditului intern și extern în identificarea și raportarea estimărilor neloiale și prevenirea manipulărilor contabile.
- b) Schimbul companiei de audit de la o perioadă de verificare la alta.
- c) Angajarea membrilor independenți și imparțiali a comisiei de cenzori.
- d) Promovarea eticii corporative în mediul companiei.
- e) Aplicarea consecventă a sancțiunilor de către autoritățile naționale.

CONCLUZII

În concluzie, contabilii și managerii folosesc tehnici și practici de contabilitate creativă pentru a îmbunătăți situația financiară a companiei și pentru a obține avantaje economice pe termen scurt. În ciuda faptului că contabilitatea creativă nu are ca scop falsificarea rapoartelor, modificările făcute în situațiile financiare pot avea un impact semnificativ asupra modului în care entitatea și economia sunt percepute în general. Este dificil de negat că aceasta nu poate fi complet eliminată, dar prin intermediul unor reglementări legislative, prin creșterea rolului auditului extern și prin promovarea eticii în rândul companiilor, va fi posibilă restrângerea utilizării contabilității creative în scopuri dubioase.

BIBLIOGRAFIE:

1. NASER, C. Creative financial accounting: its nature and use. Pretince Hall, 1993
2. Tabără, N. & Rusu, A., Considerations Concerning the Impact of Creative Accounting on the Quality of the Information Presented in the Annual Financial Statements, Audit
3. FARAGALLA W.A., Practici de contabilitate creativă în viziunea profesioniștilor contabili, Audit financiar, XIII, Nr7(127)/2015, 59-72. Disponibil:
<https://www.proquest.com/openview/817b82f38c0e256144f26af0c1bf432a/1?pq-origsite=gscholar&cbl=51385>
4. Horomnea E. , Pașcu A.M, Istrate A.M. , Contabilitatea creativă, între denumire neinspirată, reglementare și fraudă, Audit Financiar, X, Nr(2)/2021.
5. BOGOS E., TEHNICI SPECIFICE DE CONTABILITATE CREATIVĂ. Disponibil online:
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/64-67_66.pdf
6. CALANCEA E., CONTABILITATEA CREATIVĂ CA OBIECT AL AUDITULUI FINANCIAR, PRACTICI SPECIFICE DE EXERCITARE ALE ACESTUIA. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-146-149_1.pdf
7. TATARŪ V., CONTABILITATEA CREATIVĂ, ISSC 2023, PROSPECTS OF ACCOUNTING DEVELOPMENT: THE YOUNG RESEARCHER'S VIEW, 2023. Disponibil:
https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/2707/ISSC%202023_09-10%20martie_p324-329.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Conducător științific: BAJAN Maia dr., conf. univ.

Academia de Studii Economice din Moldova, R. Moldova, mun.Chișinău, str. Mitropolit Gavriil
Bădulescu Bodoni 61, MD-2005

Telefon: +373 69017690

e-mail: bajan.maia@ase.md